

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи

 О.Б. Жильцов
« 07 » _____ 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕРСПЕКТИВА

Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація» (за видами)

Освітній рівень – перший (бакалаврський)

ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ

2017–2018 навчальний рік

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 60136534
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Програма № 1608/17

(підпис) _____ (прізвище, ініціали)
« _____ » _____ 20 17 р.

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом. Структура типова.

Заступник директора з науково – методичної та навчальної роботи А.О.Таранник

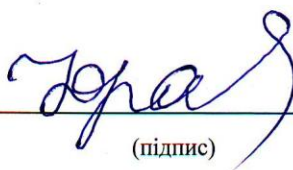
Робоча програма навчальної дисципліни «Перспектива» для студентів спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» (за видами).

Розробник: Шпортько Валерій Іванович, старший викладач кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв

Протокол від «06» вересня 2017 року № 1

Завідувач кафедри
образотворчого мистецтва

(підпис)

Ю.В.Романенкова

© _____, 2017 рік

© _____, 2018 рік

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
Структура програми навчальної дисципліни	
1. Опис навчальної дисципліни	6
2. Тематичний план	7
3. Програма навчальної дисципліни.....	8
4. Навчально-методична картка дисципліни	21
5. Карта самостійної роботи студента	22
6. Система контролю успішності студентів	23
7. Методи навчання	27
8. Методичне забезпечення	27
9. Рекомендована література	28

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча програма навчальної дисципліни «Перспектива» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою образотворчого мистецтва відповідно до навчального плану денної форми навчання.

Метою навчальної дисципліни є засвоєння студентами теоретичних положень методів побудови різних видів графічних зображень просторових форм на площині, а також – основних положень способів розв’язання задач на визначення їх положення, розмірів та геометричних властивостей за наданими зображеннями.

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до профілю програми формуються *загальні та фахові компетентності*.

Фахові компетентності базові (організаційна, мистецтвознавча) та спеціальні (проектно-творча і технологічна), а саме:

- здатність використовувати у практичній діяльності досвід світової та вітчизняної шкіл образотворчого мистецтва й мистецтвознавства, методів та авторських прийомів провідних художників;
- володіння навичками візуального сприйняття і створення абстрактних композицій та відтворення двовимірних і тривимірних об’єктів.

Результати навчання (знання та практичні навички та вміння).

Знання:

- термінології, основних правил і прийомів побудови зображень інтер’єрів
- фронтального та кутового розташування, побудова зображення арок та тіней від природнього та штучного джерела світла.

Практичні навички й вміння:

- уміє створювати зображення за законами лінійної та повітряної перспективи;

- уміє використовувати в практичній роботі закони побудови перспектив інтер'єрів, арок та тіней (власних і падаючих), як одного із засобів формоутворення та художньої виразності зображення.

Програмні результати навчання

Здатність до застосування програмного матеріалу «Перспектива» в практичній роботі над творчим завданням.

Готовність до фахової діяльності в галузі образотворчого мистецтва.

Мисленнєва активність, творчий підхід у вирішенні нестандартних завдань.

Контроль успішності студентів здійснюється в ході перевірки практичних завдань, модульних робіт, перевірки самостійних робіт, заліку.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг, найменування показників	Галузь знань , спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS: 2 кредити. Модулів: 3 модулі. Загальна кількість годин: 60 год. Тижневих годин: 2 год.	Шифр та назва галузі знань 02 «Культура і мистецтво» Шифр та назва спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» (за видами) Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Нормативна Рік підготовки: 2 Семестр: 3 Аудиторні заняття: 28 год. лекцій: 16 год. практичних занять: 12 год. Модульний контроль: 4 год. Самостійна робота: 28 год. Семестровий контроль: Залік

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Назва теми	Кількість годин						
		Разом	Аудиторні	Лекції	Практичні заняття	Модульний контроль	Семестровий контроль	Самостійна робота
ЗМ I. Перспектива. Загальні положення								
1	Перспективне зображення точок і ліній. Вимірювання відрізків прямих ліній в перспективі. Поділ відрізків на рівні і пропорційні частини в перспективі, побудова перспектив квадрата та кола горизонтального та вертикального розташування	2	2	2				
2	Побудова кола і квадрата на різній висоті від лінії горизонту	5	3	2	1			1
3	Побудова перспектив куба і піраміди у перспективі	3	1		1			2
4	Побудова перспектив циліндра і конуса у перспективі	7	2	1	1			4
5	Побудова тіл обертання у перспективі	2	1	1				1
	Модульна робота №1	2				2		
Разом		19	9	6	3	2		8
ЗМ II Побудова інтер'єрів за заданими розмірами у перспективі. Побудова тіней.								
6	Побудова інтер'єру фронтального положення за заданими розмірами.	5	3	2	1			2
7	Побудова інтер'єру кутового розташування за заданими розмірами.	5	3	2	1			2
8	Побудова тіней у перспективі від природнього джерела світла	4	2	1	1			2
9	Побудова тіней у перспективі від штучного джерела світла.	4	2	1	1			2
Разом		18	10	6	4			8
ЗМ III. Побудова тіней та дзеркальних відображень у перспективі.								
10	Типи арок. Побудова зображення арок у перспективі	6	2	1	1			4
11	Побудова перспективного відображення об'єктів спостереження у дзеркалі і воді	3	1		1			2
12	Аналіз картини художника, майстра образотворчого мистецтва.	4	2	1	1			2
13	Побудова зображення інтер'єра фронтального розташування за розмірами автора творчої роботи.	4	2	1	1			2
14	Побудова інтер'єра кутового розташування за розмірами автора творчої роботи.	4	2	1	1			2
16	Модульна контрольна робота №2					2		
Разом		23	9	4	5	2		12
Всього годин		60	28	16	12	4		28

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ І. ПЕРСПЕКТИВА. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Тема 1. Лекція 1. (2 години). Перспективне зображення точок і ліній. Вимірювання відрізків прямих ліній в перспективі.

Поділ відрізків на рівні і пропорційні частини в перспективі побудова перспектив квадрата та кола горизонтального та вертикального розташування.

Рекомендована література: [4,87-91], [4,117-123]

Тема 2. Лекція 2. (2 години). Побудова кола і квадрата на різній висоті від лінії горизонту.

Рекомендована література: [2,49-58]

Практичне заняття – 1 год. Уміння побудувати зображення квадрата і кола у перспективі дає можливість спрощувати цілий ряд перспективних побудов. Уміння будувати перспективу квадрата і кола дає змогу художникові правильно зображувати предмети з прямокутними, циліндричними, конічними та іншими формами тіл (будівлі, меблі в інтер'єрі), предмети вжитку (горщики, тарілки, чашки).

Завдання 2.1. Побудувати квадрат вертикального розташування. Бічна сторона квадрата(АВ)-150 см.

Послідовність виконання завдання: а) визначити лінії картинної площини; б) визначити на картинній площині висоту лінії горизонту (Н), головну точку зору (Р), зорову відстань (S) та дистанційні точки (D1 і D2); за допомогою лінійного масштабу висоти, ширини і глибини визначити місце знаходження квадрата, його розміри і перспективне скорочення його бічних сторін.

Послідовність побудови зображення кола у перспективі: сутність його побудови зводиться до побудови квадрата, а потім в нього вписують коло, по

визначеним восьми точкам, які лежать на бічних сторонах та діагоналях квадрата.

Завдання 2.2. Побудувати коло горизонтального розташування. Діаметр кола-100 см. Коло розташоване на глибині простору-50 см. при висоті лінії горизонту-120 см.

Рекомендована література: [3,36-41, 42-53]

Самостійна робота - 4 год.

Завдання 2.1. Побудувати квадрат горизонтального розташування. Бічна сторона квадрата(AB)-100 см. Квадрат розташований на глибині простору картинної площини-50 см. Висота лінії горизонту-120 см.

Завдання 2.2. Побудувати коло вертикального розташування. Діаметр кола-150 см. Коло розташоване на глибині простору картинної площини-50 см. Висота лінії горизонту-120 см.

Рекомендована література: [4, 36-41, 42-53].

Тема 3. Побудова перспектив куба і піраміди у перспективі

Практичне заняття – 1 год.

Завдання 3.1. Побудувати зображення куба при висоті лінії горизонту(H)-170 см. Зображення куба розташовано на глибині простору картинної площини-150 см. Бічна сторона куба(AB)-120 см.

Рекомендована література: [5, 59-64].

Самостійна робота – 2 год.

Завдання 3.1. Побудувати зображення куба при висоті лінії горизонту(H)-200 см. Куб розташовано на глибині простору картинної площини-170 см. Бічна сторона куба(AB)-140 см.

Завдання 3.2. Побудувати зображення чотирикутної піраміди. Висота лінії горизонту (H)-180 см. Зображення піраміди розташовано на глибині простору картинної площини-100 см. Висота піраміди-170 см., сторона основи піраміди-110 см.

Рекомендована література: [5, 59-64].

Тема 4. Лекція 3 - 1 год. Побудова перспектив циліндра і конуса у перспективі.

Уміння будувати перспективу кола дає змогу художникові правильно зображувати предмети з циліндричними та конічними формами.

Рекомендована література: [4, 42-45].

Практичне заняття – 1 год.

Завдання 4.1. Побудувати зображення циліндра. Висота лінії горизонту – 170 см., циліндр розташовано у вертикальному положенні на глибині простору – 100 см., діаметр циліндра – 100 см., висота циліндра – 200 см.

Завдання 4.2. Побудувати зображення конуса. Висота лінії горизонту – 200 см., конус розташовано на глибині простору картинної площини, яка дорівнює 50 см. Висота конуса – 180 см., діаметр основи конуса – 120 см.

Рекомендована література: [3, 42-45].

Самостійна робота – 4 год.

Послідовність виконання завдання самостійної роботи:

- а) знаходження меж картинної площини;
- в) визначення висоти лінії горизонту;
- с) знаходження головної точки зору (P);
- д) визначити зорову відстань (S) і дистанційні точки (D1) і (D2);
- е) за допомогою лінійних масштабів: висоти, ширини і глибини, виконати завдання з побудови тіл обертання: циліндра, конуса.

Вимоги до виконання завдань:

Графічне зображення виконувати охайно. Зображення тіл обертання і картинну площину слід наводити основною лінією. Таблицю з розмірами розташувати поряд із зображенням, шрифтом встановленим ГОСТ 2.304-81 «Шрифти креслярські». Висота шрифту 2,5 мм., або 3,5 мм.

Завдання 4.1. Побудувати зображення циліндра розташованого горизонтально. Основа циліндра паралельна картинній площині. Циліндр розташований на глибині простору картинної площини-100 см. Діаметр

циліндра – 100 см., висота циліндра – 200 см., висота лінії горизонту – 160 см.

Рекомендована література: [4, 93-97].

Тема 5. Лекція 4. – 1 год. Побудова тіл обертання у перспективі.

До складних тіл обертання належать тіла, утворені обертанням криволінійної твірної навколо осі. До них належать відомі нам геометричні тіла: куля і тор, а також такі предмети, як вази, бочки та ін.

Рекомендована література: [3, 53-59], [4,117-124]

Самостійна робота – 1 год.

Завдання 5.1. Побудувати зображення вази. Висота лінії горизонту-150 см. Ваза розташована на глибині простору картинної площини-100 см. Висота вази-100 см. Основа вази(А) діаметром-50 см. Середина вази(В) діаметром 30 см. Верхня частина вази діаметром-70 см. Відстань від основи вази(А) до діаметра в точці(В)-40 см.

Рекомендована література: [4, 124-126]

ЗМ ІІ. ПОБУДОВА ІНТЕР'ЄРІВ ЗА ЗАДАНИМИ РОЗМІРАМИ У ПЕРСПЕКТИВІ. ПОБУДОВА ТІНЕЙ

Тема 6. Лекція 5. – 2 год. Побудова інтер'єра фронтального положення за заданими розмірами.

Перспектива, в якій одну із стін інтер'єра зображують паралельно картині, називається фронтальною.

Рекомендована література: [2,88-93]

Практичне заняття – 1 год.

Завдання 6.1. Побудувати зображення інтер'єра фронтального розташування за заданими розмірами: ширина кімнати-600см., висота кімнати-300 см., глибина кімнати-800 см. Висота лінії горизонту(Н)-120 см. Бічна стіна має два вікна: ширина-100 см.,висота-180 см., висота підвіконня-75 см. Ширина простінка-80 см. Одне із вікон знаходиться від кута кімнати

на відстані 100 см. На протилежній стіні знаходяться двері: ширина дверей-100 см., висота-240 см. Двері розташовані від кута кімнати на відстані 200 см. Зорова відстань(PZ) дорівнює 2R.

Рекомендована література: [4, 132-93].

Самостійна робота – 2 год.

Завдання 6.1. Побудувати зображення фронтальної перспективи кімнати ширина якої – 400 см., висота – 300 см., глибина кімнати – 600 см. Бічна стіни має вікно шириною 200 см., висота вікна – 180 см. Висота підвіконня – 75 см. Вікно від кута кімнати знаходиться на відстані 150 см. Протилежна стіна має двері ширина яких – 80 см., висота дверей – 240 см. Двері розташовані від кута кімнати на відстані 200 см. Висота лінії горизонту – 150 см. Зоровий відстані(SZ) – 2R.

Рекомендована література: [2, 88-93].

Тема 7. Лекція 6. – 2 год. Побудова інтер'єра кутового розташування за заданими розмірами.

Композиція кутової перспективи інтер'єра визначається задумом художника. Відповідно до нього і вибирають висоту горизонту, положення головної точки картини, а також кути повороту стін по відношенню до картинної площини.

Рекомендована література: [4, 146-147].

Практичне заняття – 1 год.

Завдання 7.1. Побудувати зображення інтер'єра кутового розташування за заданими розмірами. Висота лінії горизонту (H)-200 см. Висота кімнати-300 см. Глибина простору на якому знаходиться кут кімнати-800 см. Одна із стін кімнати розташована по відношенню до картинної площини під кутом 60 градусів. На стіні, що розташована зліва від глядача, знаходиться вікно: висота-180 см.,ширина-100 см. Вікно від кута кімнати розташоване на відстані-200 см. Висота підвіконня-75 см. На стіні справа знаходяться двері:

висота дверей-240 см., ширина-100 см. Від кута кімнати двері розташовані на відстані-20см.

Рекомендована література: [2, 94-97].

Самостійна робота – 2 год.

Завдання 7.1. Дано кімнату, ліва стіна якої розміщена до картинної площини під кутом 60 градусів з глибиною зображуваного кута-800 см. Висота кімнати-300 см. На правій стіні проріз для вікна шириною-200 см., висотою-180 см., товщина стіни-20 см. Висота підвіконня-75 см. Вікно від кута кімнати знаходиться на відстані-100 см. На правій стіні-двері: ширина-100 см., висота-240 см. Від кута кімнати двері розташовані на відстані-300 см.

Рекомендована література: [2, 94-97], [4,144-147].

Тема 8. Лекція 7. – 1 год. Побудова тіней у перспективі від природного джерела світла.

Художнику необхідно знати правила і прийоми побудови тіней при різних джерелах світла. Ці знання дають змогу вибирати напрям певного джерела світла, яке найкраще забезпечує виявлення головного в композиції в рисунку з натури, так і під час роботи над композицією жанрової картини.

Рекомендована література: [2, 113-120], [4, 149-152].

Практичне заняття – 1 год.

Завдання 8.1. Побудувати тінь від прямої (AB), розташованої вертикально в картинній площині. Сонце знаходиться високо над горизонтом перед прямою (AB), зліва від глядача і прямої (AB).

Завдання 8.2. Сонце позаду глядача. Тут сонячні промені-це низхідні паралельні прямі. Їх положення на картині визначається зображенням перспективи променя AB і його проекцію на горизонтальну площину. Точка сходу для перспектив променів, що лежить нижче лінії горизонту і в напрямку протилежному сонцю, а її проекція - на лінії горизонту.

Рекомендована література: [2, 124-127].

Самостійна робота – 2 год.

Завдання 8.1. Побудувати зображення тіні від конуса, який стоїть на предметній площині. Сонце(S) розташовано в уявному просторі позаду глядача і зліва від нього.

Завдання 8.2. Сонце знаходиться збоку глядача. Сонячні промені паралельні картині. В цьому випадку перспективи паралельних променів, нахилених під певним кутом до предметної площини на картині зображують паралельними, а їх проекції паралельні основі картини.

Рекомендована література: [2,124-127].

Тема 9. Лекція 8. – 1 год. Побудова тіней у перспективі від штучного джерела світла.

Прийоми побудови тіні від променів при штучному освітленні з різним розташування джерела світла. Способи побудови падаючої тіні: а) спосіб сліду променя; в) спосіб дотичних і січних площин; с) спосіб зворотніх променів.

Рекомендована література: [2, 121-124], [4,153-158].

Практичне заняття – 1 год.

Завдання 9.1. Дано інтер'єр фронтального положення з світною точкою(S), підвішеною до стелі в точці S1. Побудувати власні і падаючі тіні від предметів: а) прямокутної форми; в) паралелепіпеда; с) циліндра; д) конуса

Рекомендована література: [4,156-158].

Самостійна робота – 2 год.

Завдання 9.1. В інтер'єрі фронтального розташування зображені предмети побуту (меблі), які освітлені електричною лампочкою. Пропонується побудувати власні і падаючі тіні від зображених в інтер'єрі предметів.

Рекомендована література: [2,122-124].

ЗМ ІІІ. ПОБУДОВА ТІНЕЙ ТА ДЗЕРКАЛЬНИХ ВІДОБРАЖЕНЬ У ПЕРСПЕКТИВІ

Тема 10. Лекція 9. – 1 год. Побудова зображення арок у перспективі.

Типи арок: стрілочата; півциркульна; лучкова; коробова, або трицентрова.

Арки дуже поширені в архітектурі цивільних і промислових споруд. Знання і вміння конструктивної побудови арок, необхідні при зображенні інтер'єрів, балюстрад та інших архітектурних споруд. В своїй геометричній основі арки мають циркульні криві (кола). Конструктивно арки складаються з таких елементів: п'ят-опорних площин арок; шелеги (E) – найвища точка арки; стріли підйому(відстані від прямої, що сполучає початкові точки кривої до шелеги (OE).

Рекомендована література: [2,51-54], [4,127-130].

Практичне заняття – 1 год.

Завдання 10.1.

а) побудувати лучкову арку за заданими розмірами. Арка розташована паралельно картинній площині(фронтальне розташування). Висота арки(до п'ят, точок (A і B)-300 см. Ширина арки-200 см. Глибина арки-100 см. Висота лінії горизонту-150 см.;

в) побудувати лучкову арку, розташовану під кутом до картинної площини (кут-90 градусів). Бічна сторона арки розташована паралельно до картинної площини. Висота арки до п'ят точок (A і B)-350 см. Ширина арки-200 см. Глибина арки-100см. Висота лінії горизонту-200 см.

Рекомендована література: [4,127-130].

Самостійна робота – 4 год.

Завдання 10.1. Пропонується виконати побудову зображення півциркульної арки. Аркади. Арки розташовані паралельно картинній площині (фронтальне розташування). Арки знаходяться на різній глибині простору: 100 см., 200 см., 300 см. Висота арки-300 см. Ширина арки-180 см. Глибина арки-50 см. Висота лінії горизонту-120 см.

Завдання слід виконувати охайно з дотриманням усіх вимог, які необхідні при виконанні такого виду роботи, на форматі А-4. Видимі частини контуру зображення необхідно наводити основною лінією.

Завдання 10.2. Пропонується побудувати зображення півциркульної арки, яка розташована бічною стороною паралельно до картинної площини. Висота арки-350 см. Ширина арки-200 см. Глибина арки-120 см. Висота лінії горизонту-150 см.

Завдання 10.3. Пропонується побудувати зображення двох півциркульних арок, які розташовані під кутом 60 градусів по відношенню до картинної площини. Висота арки-300 см. Ширина арки-160 см. Глибина арки-100 см. Висота лінії горизонту-100 см. Відстань між арками (простінок), дорівнює 50 см.

Рекомендована література: [2,51-54], [4,127-130].

Тема 11. Побудова перспективного відображення об'єктів спостереження у дзеркалі і воді.

Побудова відображень предметів у дзеркальних поверхнях. Прийоми побудови відображень предметів у дзеркальній поверхні води та у пласкому дзеркалі.

Рекомендована література: [2,130-132], [4,166-170]

Практичне заняття – 1 год.

Завдання 11.1. Пропонується побудувати відображення в дзеркалі, яке розташоване вертикально на бічній стіні інтер'єра.

Завдання 11.2. Пропонується побудувати відображення в дзеркалі, яке знаходиться на бічній стіні під деяким кутом, верхня частина якого нахилена до глядача.

Рекомендована література: [2,130-132]

Самостійна робота – 2 год.

Завдання 11.1. Пропонуються вправи На побудову відображення предметів, що знаходяться в інтер'єрі: а) в дзеркалі, яке розташоване

вертикально та під кутом. Побудувати відображення стільця з розмірами: висота(до сидіння)-45 см., висота спинки стільця-45 см. Сидіння стільця-50x50 см. Ніжки стільця розташовані відповідно (50x50) см.

Завдання 11.2. Пропонуються вправи на побудову відображення стільця за розмірами, які зазначено у завданні 11.1. відображення у дзеркальній поверхні підлоги.

Виконати побудову відображення гілки дерева, яка знаходиться у воді в точці (А), а інші її точки (В,С), та ін., знаходяться над поверхнею води.

Рекомендована література: [2,130-132], [4,166-170]

Тема 12. Лекція 10. – 1 год. Аналіз картини художника, майстра образотворчого мистецтва.

Прийоми аналізу елементів картини: положення лінії горизонту, зоровій відстані від глядача до картини, кута зору. Прийоми аналізу побудови рисунків виконаних з натури. Використання прийомів аналізу перевірки правильності використання перспективних побудов зображень об'єктів в картині художника.

Рекомендована література: [2,137-142], [4,184-187]

Практичне заняття – 1 год.

Завдання 12.1. Студентам пропонується (для аналізу картини художника), репродукцію роботи І. Ю. Рєпіна «Не чекали».

- 1) Визначити положення лінії горизонту;
- 2) Визначити положення точки зору і величину зорової відстані;
- 3) Визначити висоту лінії горизонту за предметами, які зображені в картині (стіл, стілець. Висотою розташування ручки на дверях);
- 4) За визначеним масштабом висоти лінії горизонту, визначити параметри кімнати (висоту, ширину і глибину кімнати);
- 5) визначити висоту зображень фігур людей і предметів на картині, їх габаритних розмірів.

Рекомендована література:[2, 137-142]

Самостійна робота – 2 год.

Завдання 12.1. Виконати вправи на аналіз перспективних зображень в картинах художників, майстрів образотворчого мистецтва (вибір твору студент визначає особисто).

Рекомендована література: [4, 184-187]

Тема 13. Лекція 11. – 1 год. Побудова зображення інтер'єра фронтального розташування за розмірами автора творчої роботи.

Рекомендована література: [4,134-142]

Практичне заняття – 1 год.

Завдання 13.1. Створити ескіз виконаний в масштабі на основі зібраних (створених) матеріалів на практичних заняттях в аудиторії. Завершена робота композиції має зображення інтер'єру фронтального розташування.

Рекомендована література: [4,134-142]

Самостійна робота – 2 год.

Завдання 13.1. Композиційний пошук, що виконується студентом на довільному форматі і художніми матеріалами за вибором студента.

Створити ескіз композиції творчої роботи, яка має, як складову композиції, інтер'єр фронтального розташування. зображення Інтер'єру студент має побудувати за всіма правилами перспективи. Інтер'єр, його розміри мають відповідати композиційному задуму.

Рекомендована література: [4,134-142]

Тема 14. Лекція 12. – 1 год. Побудова інтер'єра кутового розташування за розмірами автора творчої роботи.

Рекомендована література: [2,137-139], [4,132-137].

Практичні заняття – 1 год.

Завдання 14.1. Створити композицію творчої роботи з зображенням інтер'єру кутового положення. Прикладом для створення творчої роботи

можуть слугувати роботи майстрів образотворчого мистецтва: М.М. Ге «Петро 1 і царевич Олексій»; В.О. Серова «Дівчинка з персиками» та ін.

Рекомендована література: [2,137-139], [4,132-137].

Самостійна робота – 2 год. Завершити роботу над композицією з зображенням інтер'єру кутового розташування. Уточнити правильність побудови зображення інтер'єру, вибору ракурсу, елементів обстановки (предметів побуту-меблів, тощо). Слід пам'ятати, що всі елементи композиції мають працювати на розкриття теми твору.

Рекомендована література: [2,137-139], [4,132-137].

Поточні модульні контрольні роботи -4 години:

Тема2. Побудова кола і квадрата на різній висоті від лінії горизонту. (1 година).

Завдання: побудувати квадрат і коло на різній висоті від лінії горизонту. Розміри: квадрат-100х100см., коло діаметром-100 см. Висота лінії горизонту-50 см.; 120 см.; 180 см.

Тема 4. Побудова перспектив циліндра і конуса у перспективі (1 година).

Завдання: побудувати зображення циліндра горизонтального та вертикального розташування, який знаходиться на глибині простору картинної площини – 100 см. (вертикальне розташування), 50 см. (горизонтальне розташування) Розміри: 80х160 см. (горизонтальне розташування), 60х160 см. (вертикальне розташування) Висота лінії горизонту – 120 см.; 200 см.

Тема 10. Типи арок. Побудова зображення арок у перспективі (1 година).

Завдання: побудувати зображення півциркульної арки за розмірами: висота лінії горизонту-170 см.; висота арки до шелега (Е)-400 см.; ширина

арки-300 см. Зображення півциркульної арки розташувати перпендикулярно до картинної площини на глибині простору 50 см. І зоровій відстані(D).

Тема 11. Побудова перспективного відображення об'єктів спостереження у дзеркалі і воді (1 година).

Завдання: побудувати перспективне відображення об'єктів у дзеркалі і воді.

Зображення постаті людини , яка стоїть на певній відстані від дзеркала (AB), дзеркало нахилене верхньою його частиною на глядача під певним кутом (10-15 градусів). Дзеркало розташоване на бічній стіні інтер'єра.

4. Навчально-методична картка дисципліни «Перспектива»

3 сем. - разом: 60 год., з них: лекцій – 16 год., практичні заняття – 12 год., самостійна робота – 28 год., МКР – 4 год.

Модулі	Змістовий модуль I					Змістовий модуль II				Змістовий модуль III				
Назва модуля	Перспектива. Загальні положення					Побудова інтер'єрів за заданими розмірами у перспективі. Побудова тіней.				Побудова тіней та дзеркальних відображень у перспективі				
Кількість балів за модуль	79,5 балів					65 балів				104,5 балів				
Теми лекцій	Перспективне зображення точок і ліній. Вимірювання відрізків прямих ліній в перспективі. Поділ відрізків на рівні і пропорційні частини в перспективі, побудова перспектив квадрата та кола горизонтального та вертикального розташування	Побудова кола і квадрата на різній висоті від лінії горизонту		Побудова перспектив циліндра і конуса у перспективі	Побудова тіл обертання у перспективі	Побудова інтер'єру фронтального положення за заданими розмірами.	Побудова інтер'єру кутового розташування за заданими розмірами	Побудова тіней у перспективі від природного джерела світла	Побудова тіней у перспективі від штучного джерела світла	Типи арок. Побудова зображення арок у перспективі		Аналіз картини художника, майстра образотворчого мистецтва	Побудова зображення інтер'єра фронтального розташування за розмірами автора творчої роботи	Побудова інтер'єра кутового розташування за розмірами автора творчої роботи
	1 бал	1 бал		0,5 бала	0,5 бала	1 бал	1 бал	0,5 бала	0,5 бала	0,5 бала		0,5 бала	0,5 бала	0,5 бала
Теми практичних занять		Побудувати квадрат вертикального розташування та кола горизонтального розташування	Побудувати куб і піраміду у перспективі	Побудувати перспективні скорочення циліндра і конуса		Побудувати перспективу інтер'єру кутового розташування за заданими розмірами	Побудувати перспективу інтер'єру фронтального положення за заданими розмірами	Побудувати тіні у перспективі від природного джерела світла	Побудувати тіні у перспективі від штучного джерела світла в інтер'єрі фронтального положення	Побудувати лучкову, півциркулярну та стрічку арки за заданими розмірами		Здійснити аналіз картини І. Рєпіна «Не чекали».	Створити композицію творчої роботи з зображенням інтер'єру фронтального розташування	Створити композицію творчої роботи з зображенням інтер'єру кутового положення
	1,5 бала за відвідування + 30 балів за виконані завдання (3 аркуші)					2 бала за відвідування + 40 балів за виконані завдання (4 аркуші)				2,5 бала за відвідування + 50 балів за виконані завдання (5 аркушів)				
Самостійна робота		П. 5. (5 балів)	П. 5. (5 балів)	П. 5. (5 балів)	П. 5. (5 балів)	П. 5. (5 балів)	П. 5. (5 балів)	П. 5. (5 балів)	П. 5. (5 балів)	П. 5. (5 балів)	П. 5. (5 балів)	П. 5. (5 балів)	П. 5. (5 балів)	П. 5. (5 балів)
Види поточного контролю	МКР 1- 25 балів									МКР 2- 25 балів				
Підсумковий рейтинговий бал	249 балів (коефіцієнт визначення успішності: 2,49)													

5. КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

№	Теми самостійних робіт	Кількість годин	Форма виконання завдання	Академічний контроль	Максимальний бал	Термін здачі (тиждень)
1	Побудова кола і квадрата на різній висоті від лінії горизонту	1	Графічні вправи	Практичне заняття, залік	5	II
2	Побудова перспектив куба і піраміди у перспективі	2	Графічні вправи	Практичне заняття, залік	5	III
3	Побудова перспектив циліндра і конуса у перспективі	4	Графічні вправи	Практичне заняття, залік	5	III
4	Побудова тіл обертання у перспективі	1	Графічні вправи	Практичне заняття, залік	5	IV
5	Побудова інтер'єру фронтального положення за заданими розмірами	2	Графічні вправи	Практичне заняття, залік	5	V
6	Побудова інтер'єру кутового розташування за заданими розмірами	2	Графічні вправи	Практичне заняття, залік	5	VI
7	Побудова тіней у перспективі від природнього джерела світла	2	Графічні вправи	Практичне заняття, залік	5	VI
8	Побудова тіней у перспективі від штучного джерела світла	2	Графічні вправи	Практичне заняття, залік	5	VI
9	Типи арок. Побудова зображення арок у перспективі	4	Графічні вправи	Практичне заняття, залік	5	VI
10	Побудова перспективного відображення об'єктів спостереження у дзеркалі і воді	2	Графічні вправи	Практичне заняття, залік	5	VII
11	Аналіз картини художника, майстра образотворчого мистецтва	2	Графічні вправи	Практичне заняття, залік	5	VII
12	Побудова зображення інтер'єру фронтального розташування за розмірами автора творчої роботи	2	Графічні вправи	Практичне заняття, залік	5	VIII
13	Побудова інтер'єру кутового розташування за розмірами автора творчої роботи	2	Графічні вправи	Практичне заняття, залік	5	VIII
	Разом:	28			65	

6. СИСТЕМА КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ СТУДЕНТІВ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Перспектива» оцінюються за принципом поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. 4), де зазначено види й терміни контролю. Систему оцінювання знань студентів в процесі виконання модульних контрольних робіт наведено в таблиці 6.1. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення подано у таблицях 6.2. – 6.4.

Таблиця 6.1.

Критерії оцінювання знань студентів в процесі виконання модульних контрольних робіт (МКР)

№ п/п	Загальні вимоги до виконання графічної роботи	Бали
1	Охайне виконання графічної роботи. Розташування графічного зображення і текстової його частини врівноважені та композиційно розташовані в просторі формату	5
2	Контур картинної площини, графічне зображення об'єкту виконано основною лінією, лінії побудови - тонкою лінією згідно ГОСТУ 2.303-68. Текст умови завдання, його розміри, виконані креслярським шрифтом ГОСТ 2.304-81 «Шрифти креслярські», прописними літерами	5
3	Виявлення знань і умінь у визначенні висоти лінії горизонту, знаходження головної точки зору (P), зорової відстані (PZ), дистанційних точок (D1 і D2)	5
4	Виявлення знань і умінь в побудові зображення геометричних фігур, та інших об'єктів, використовуючи знання лінійних масштабів висоти, ширини і глибини	5
5	Виявлення знань з побудови зображення фронтальних та кутових інтер'єрів за законами перспективи і охайне виконання	5
	Разом:	25

Таблиця 6.2.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного модульного контролю

№	Вид діяльності	Кількість балів	Одиниць	Всього
1	Відвідування лекцій	1	8	8
2	Відвідування практичних занять	1	6	6
3	Робота на практичних заняттях	10	12	120
4	Модульні роботи	25	2	50
5	Самостійна робота	5	13	65
Підсумковий рейтинговий бал		249		
Коефіцієнт визначення успішності		2,49		
Підсумковий рейтинговий бал		100		

Таблиця 6.3.

Розподіл балів, що отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота																Загальна кількість балів без урахування коефіцієнта	Коефіцієнт	Загальна кількість балів з урахуванням коефіцієнта
ЗМ №1						ЗМ №2				ЗМ №3								
T1	T2	T3	T4	T5	МКР	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	МКР			
1	16,5	15,5	16	5,5	25	16,5	16,5	16	16	16	15,5	16	16	16	25	249	2,49	100
79,5						65				104,5								

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Рейтингова оцінка	Оцінка за шкалою університету	Значення оцінки
A	90-100	<u>Відмінно</u> – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82-89	<u>Дуже добре</u> – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81	<u>Добре</u> – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74	<u>Задовільно</u> – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, але достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68	<u>Достатньо</u> – мінімально можливий (допустимий) рівень знань (умінь).
FX	35-59	<u>Незадовільно з можливістю повторного складання</u> – незадовільний рівень знань (умінь) з можливістю перескладання за умов належного самостійного доопрацювання.
F	1-34	<u>Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу</u> – достатньо низький рівень знань, що вимагає повторного проходження курсу.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

1. Методи проблемного викладання зі створенням ситуацій пізнавальної новизни та практичної зацікавленості.
2. Методи ілюстративно-пояснювальні з використанням широкого ряду наочних посібників (демонстраційних моделей, плакатів, схем, карток-завдань, тестів, технічних засобів навчання, демонстрації прийомів побудови графічних завдань).
3. Практична робота студентів (самостійна або під керівництвом викладача) з читання (аналіз, синтез, обґрунтування) графічних зображень або їх побудови (графічні вправи, графічні комплексні роботи).
4. Методи мотивації зі створенням ситуації успіху в навчанні та подальшій професійній діяльності.

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Робоча навчальна програма дисципліни.
2. Навчальні посібники.
3. Опорні конспекти лекцій.
4. Комплекти наочних посібників та демонстраційних матеріалів (навчальні плакати, схеми, демонстраційні моделі).
5. Збірка завдань для тематичного (модульного) контролю навчальних досягнень студентів.
6. Засоби підсумкового контролю: комплект друкованих видань (збірка графічних завдань та дидактичних матеріалів).

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Владимирский Г. А. Перспектива: пособие для студентов педагогических институтов / Г. А. Владимирский. – 3-е изд. – М.: Просвещение, 1969. – 127 с.: ил. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 1 примірника)
2. Доржиев Ц. Ц., Чистяков Ф. К. Перспектива и тени. Методические указания по теме «Перспектива и теория теней» курса «Начертательная геометрия и технический рисунок» для студентов специальности: 070601 «Дизайн. Дизайнер (графический дизайн)» и строительных специальностей. – Улан-Удэ.: ВСГТУ, 2007. – 42 с. (Наявний в електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/3219/>)
3. Макарова М.Н. Перспектива: учебное пособие для студентов педагогических институтов по художественно-графическим специальностям / М. Н. Макарова. – М.: Просвещение, 1989. – 191.: ил. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 1 примірника)
4. Соловьев С. А. Перспектива. Учебное пособие для учащихся педучилищ. – М.: Просвещение, 1981. – 144 с. (Наявний в електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/2916/>)
5. Ткач Д.И. Архитектурное черчение: Справочник / Д. И. Ткач, Н. Л. Русскевич, П. Р. Ниринберг, М. Н. Ткач; Под ред. Д. И. Ткача. – К.: Будивэльнык, 1991. - 271, [1] с.: ил. (Наявний в електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/2595/>)
6. Жданова Н.С. Перспектива. Учебное пособие для учащихся средних специальных учебных заведений / Н.С. Жданова. – М.: уманитарный издательский центр «ВЛАДОС», 2006. – 219с.:ил. (Наявний в електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/2570/>)

Додаткова:

7. Кириченко М.А. Основы образотворчої грамоти / М.А. Кириченко, І.М. Кириченко – К.: Вища школа, 2002. – 190 с.

8. Кононова О.К. Перспектива. Методическое указание. – Томск, ТПУ, 2000.
9. Кононова О.К. Тени в перспективе. Методическое указание. – Томск, ТПУ, 2000.
10. Макаров В.І. Інженерна та комп'ютерна графіка. Навчально-методичний комплекс / В.І. Макаров, В.Г. Шевченко, М.Г. Макаренко та ін. – К.: Книжкове видавництво НАУ, 2005.
11. Макарова М.Н. Перспектива – М.: Академический проект, 2002. – 475 с.
12. Петрова В.В. Тени в перспективе. Учебно-методическое пособие / В.В. Петрова, Т.А. Буткова – Тольятти: ТГУ, 2011. – 54 с.